

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Václava Štencla a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně **Vinařství Ludwig s.r.o.**, se sídlem Palackého 956, Roztoky, zastoupené Mgr. Františkem Korbelem, Ph.D., advokátem se sídlem Na Florenci 2116/15, Praha 1, proti žalovanému **Státní zemědělské a potravinářské inspekci, inspektorátu v Brně**, se sídlem Běhounská 112/10, Brno, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 11 2021, č. j. 30 A 23/2020-658,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Ředitel žalovaného rozhodnutím ze dne 17. 12. 2019, č. j. SZPI/BF798-39/2019, zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil opatření žalovaného ze dne 10. 12. 2019, č. P107-71465/19/C, vydané podle § 5 odst. 1 písm. a) bodu 1. zákona č. 146/2002, o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů. Toto opatření žalovaný vydal na základě kontroly provedené dne 12. 8. 2019, při níž u žalobkyně zjistil porušení § 19 odst. 4 písm. a) a § 27 odst. 4 písm. b) bod 2. zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVV“), čl. 113 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení

Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011. K porušení uvedených ustanovení mělo dojít jednak tím, že žalobkyně uváděla do oběhu víno Ryzlink rýnský, číslo šarže 27417 – nebalené, Veltlínské zelené, číslo šarže 26517 – nebalené a Ryzlink vlašský, číslo šarže 29517 – nebalené, všechny vyrobené z hroznů neznámého původu, jednak tím, že uvedla na trh vinařský produkt Ryzlink rýnský, číslo šarže 27417 – balené, s použitím chráněných tradičních výrazů „*Jakostní víno s přívlastkem*“ a „*Pozdní sběr*“, který nebyl vyroben v souladu s § 19 odst. 4 písm. a) ZVV. U všech odebraných vín totiž žalobkyně deklarovala, že pochází z vinařské oblasti Morava, avšak z laboratorních rozborů žalovaný zjistil, že nebyla vyrobena z hroznů sklizených na Moravě. Uvedeným opatřením proto žalovaný žalobkyni zakázal u uvedených vín jejich výrobu nebo uvádění na trh.

[2] Proti rozhodnutí ředitele žalovaného ze dne 17. 12. 2019, č. j. SZPI/BF798-39/2019, podala žalobkyně žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „*krajský soud*“), který ji shora označeným rozsudkem zamítl.

[3] Krajský soud předně uvedl, že žalobkyně nerozporovala laboratorní naměření hodnot těžkých izotopů ve vzorcích odebraného vína, které byly nestandardně vyšší než rozptyl, jež stanovily srovnávací vzorky, nýbrž rozporovala jejich odbornou interpretaci. Tvrdila, že databáze autentických vín [evropská databanka analytických hodnot vinařských výrobků (dále jen „*evropská databanka*“) a interní databáze žalovaného], které žalovaný pro srovnání a vyhodnocení naměřených hodnot použil, jsou nereprezentativní, jelikož neobsahují vzorky z hroznů vypěstovaných na vinicích zavlažovaných vodou z řeky Dyje, která je bohatá na těžké izotopy. Právě z takových vinic, patřících Zemědělskému družstvu Sedlec u Mikulova (dále jen „*ZD Sedlec*“), podle žalobkyně pocházely hrozny (sklizené na přelomu září a října 2017), jež použila pro výrobu odebraného vína. Žalovaný potvrdil, že testované vzorky nebyly při ověřování původu porovnávány s žádným vzorkem získaným z hroznů vypěstovaných v roce 2017 na jakékoliv zavlažované vinici.

[4] Krajský soud nepřisvědčil žalobní námitce, že použité databáze autentických vín jsou nevypovídající. Nebylo vadou, že testované víno nebylo porovnáváno s žádnými vzorky z hroznů vypěstovaných na zavlažovaných vinicích, jelikož v řízení bylo žalovaným dostatečně prokázáno, že tato skutečnost nijak neubírá na přesvědčivosti provedenému ověření deklarovaného původu odebraného vína. Srovnávací vzorky pocházející z interní databáze žalovaného byly žalovaným vybrány s ohledem na relevantní parametr, tj. dobu sklizně, u které žalovaný přesvědčivě vysvětlil, proč je pro správnost ověření původu významná. Krajský soud přijal vysvětlení žalovaného, že příjem vody vede vždy ke snížení množství těžkých izotopů vodíku a kyslíku v hroznech. Závlahová voda přitom snižuje množství izotopů v hroznech více, než voda ze srážek. Žalovaný proto odebírá do své databáze hrozny ze zavlažovaných vinic jen v suchých letech, kdy zavlažování podstatně ovlivňuje izotopové složení hroznů tak, že je ještě nižší, než tomu bývá při srážkově průměrných letech. Při dostatku srážek žalovaný odebírá hrozny ze zavlažovaných vinic jen minimálně, jelikož se v této době závlaha méně využívá, a má proto na izotopové složení hroznů minimální vliv. Proto v roce 2017, který byl srážkově průměrný, do své interní databáze (čítající cca 50 vzorků) odebral pouze dva vzorky vín ze zavlažovaných vinic (Horní Dunajovice a Vrbovec), přičemž je jako srovnávací vzorky při ověřování původu vína odebraného u žalobkyně nevyužil. Učinil tak až dodatečně v reakci na žalobní argumentaci, avšak izotopové hodnoty těchto vzorků hodnotový rozptyl, se kterým bylo porovnáváno

pokračování

testované víno, nijak nepřesáhly. Naopak vzorek pocházející ze zavlažované vinice v Horních Dunajovicích měl nižší hodnotu izotopu kyslíku, než stanovil daný rozptyl.

[5] Dle krajského soudu z předložených důkazních prostředků, respektive ze současného stavu vědeckého poznání vyplývá, že na hodnotu izotopů v hroznech má rozhodující vliv voda přijímaná maximálně v posledních třiceti dnech před sklizní. V období srážek přitom rozhodující množství vody vstupuje do hroznů přímo přes slupku a stopku. V případě žalobkyně lze tak vliv závlahy na izotopové složení hroznů (sklizených v září a říjnu) zanedbat, neboť vydatné srážky v měsíci září 2017 jej musely zcela přepsat a sjednotit izotopový obraz hroznů ze zavlažovaných i nezavlažovaných vinic. I vzorky vypěstované na totožných vinicích ZD Sedlec v letech 2012, 2013, 2014 a 2015 či vzorky z tržní sítě z týchž vinic z roku 2017 při ověřování vyhověly. Krajský soud tedy odmítl tvrzení žalobkyně o izotopové výjimečnosti vín z vinic ZD Sedlec zavlažovaných vodou z řeky Dyje a označil toto tvrzení za nepodloženou domněnku. Teze a postupy žalovaného jsou podle krajského soudu správné a jím použité databáze jsou dostatečně vypovídající.

[6] Krajský soud nepřisvědčil ani námitce, že dle analýzy společnosti EUROFINS CZ, s. r. o. vykazaly odebrané vzorky vína hodnotu izotopu stroncia ve výši, která odpovídá oblasti deklarovaného původu. Žalovaný totiž přesvědčivě vysvětlil, proč naměřená hodnota izotopu stroncia není pro moravskou vinařskou oblast nikterak specifická, a není tudíž na základě ní možné určit geografický původ testovaného vína. Ani senzorická zkouška není spolehlivějším způsobem ověření původu vína. Obranu žalobkyně podle krajského soudu neztížilo ani neposkytnutí srovnávacích databází žalobkyni na její žádost o informace. Odkaz žalobkyně na vzorky obsažené v databázi, které by rovněž neobstály při ověřování, krajský soud odmítl s tím, že se jedná o vzorky burčáků, které se vyrábí z hroznů sklizených na samém počátku období sklizně, a proto obsahují vyšší hodnoty těžkých izotopů kyslíku. Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku, podle které žalovaný při získávání vzorků pro evropskou databanku systematicky nedodržoval pravidla stanovená nařízením Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. 6. 2008 (dále jen „NK č. 555/2008“). Toto nařízení se totiž podle něj nevztahuje na odběr vzorků pro interní databázi žalovaného.

[7] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále také „stěžovatelka“) kasační stížnost, jejíž důvody podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Krajský soud podle stěžovatelky pochybil, shledal-li databáze, se kterými byly srovnávány vzorky odebraného vína, reprezentativními. Neobsahovaly totiž takový soubor srovnávacích vzorků, které by pokryly vína typická pro konkrétní oblast a dobu sklizně. V pochybnostech je třeba rozhodnout ve prospěch výrobce vína. Žalovaný musí prokázat, že víno nepochází z deklarované oblasti. Zároveň by měl pak se stejnou jistotou uvést, z jaké oblasti skutečně pochází. Toho žalovaný schopen nebyl. Stěžovatelka nikdy nedovezla ani nezpracovala zahraniční hrozny pro výrobu předmětné odrůdy vína. Tato rozhodná skutečnost nebyla žalovaným vůbec zohledněna a tento postup nesprávně potvrdil i krajský soud, který navíc zamítl důkazní návrhy stěžovatelky v podobě faktur, výkupních lístků a svědeckých výpovědí. Stěžovatelce tak ani nebylo umožněno prokázat, že s hrozny pocházejícími ze zahraničí vůbec nemohla disponovat.

[9] Stěžovatelka dále namítá, že při vytváření interní databáze tuzemských vín žalovaný navíc ani nedodržoval pravidla stanovená v NK č. 555/2008, jak vyžaduje jeho čl. 91 (kapitola III). Odebíral totiž nižší než požadované množství hroznů, které je citlivější na vnější vlivy a může pak vykazovat zavádějící hodnoty. Daná skutečnost vylučuje využití takové databáze pro relevantní srovnávání. Mimo to žalovaný ani nezaznamenává údaje o povětrnostních podmínkách před sklizní, jak vyžaduje příloha č. XVIII. Krajský soud pak nesprávně v napadeném rozsudku dovodil, že se předmětný evropský předpis na interní databázi neuplatní.

[10] Krajský soud podle stěžovatelky taktéž nesprávně vypořádal námitku týkající se skutečnosti, že v interní databázi žalovaného se nacházejí vzorky, které by rovněž při porovnání neobstály. Argumentace, že se jedná o vzorky z hroznů vhodných na výrobu burčáku, nemůže obstát, neboť i v tomto případě musí mít hrozny i víno z nich vyrobené izotopové parametry tuzemského vína. To potvrzuje, že interní databáze žalovaného je nereprezentativní. Stěžovatelka nesouhlasí ani s tím, že zařazení vzorků z hroznů ze zavlažovaných vinic nebylo třeba, jelikož rok 2017 byl srážkově průměrný. Tento rok byl totiž v předmětné oblasti druhým nejsušším od roku 1961 a byl sušší i než rok 2018. Vliv závlahy na izotopové složení zdejších hroznů byl tudíž značný. Navíc závlaha má podstatný vliv na hrozny z oblasti Sedlece u Mikulova i při dostatečných srážkách.

[11] Stěžovatelka také nesouhlasí se závěrem, že vyšší množství přijímané vody vede vždy ke snížení izotopových hodnot v hroznech. Vinná réva se totiž chová jinak v prostředí s pravidelným a dostatečným příjmem vody (ze závlahy) a jinak se chová v prostředí, kde se vlivem vznikajícího nedostatku vody (ze srážek) dostává do stresu. Vinice ZD Sedlec jsou zavlažovány speciálním systémem, který dodává vodu révě téměř nepřetržitě. Jedná se o jinou technologii, než ze které vychází závěry žalovaného o vlivu zavlažování. Krajský soud měl zohlednit, že voda na zavlažování předmětných vinic je čerpána z čerpací stanice v obci Bulhary na dolním toku řeky Dyje vycházející z vodní nádrže Nové Mlýny. Vlivem rozlehlosti a mělkosti se 30 % příchozí vody v této nádrži odpaří, což zvyšuje koncentraci těžkých izotopů kyslíku a vodíku v odchozí vodě, tj. v řece Dyji. Navíc řeka Jihlava, která přivádí vodu do vodní nádrže Nové Mlýny, je sama neobvykle bohatá na těžké izotopy, jelikož slouží k chlazení věží Jaderné elektrárny Dukovany.

[12] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že napadený rozsudek je v souladu s právními předpisy a netrpí žádnou vadou. Odebrané vzorky vína byly podrobeny izotopovému rozboru podle akreditované metody SZPI 4911. Následně byly zjištěné hodnoty izotopových poměrů vodíku, uhlíku a kyslíku porovnány se vzorky v evropské databázi za rok 2017, a poté s vybranými vzorky z interní databáze pro rok 2017. Z výsledků získaných v souladu s příslušnou metodou vyplynulo, že odebrané víno nemohlo být vzhledem k vysokému obsahu rozhodných izotopů vyrobeno z hroznů, jež pocházely z vinařské oblasti Morava. Argumentace stěžovatelky je založená na domněnkách a teoriích, které zpochybňují současný stupeň vědeckého poznání v dané oblasti. Vyšší příjem vody vždy snižuje hodnoty izotopů v hroznech a příjem vody ze závlah ještě více.

[13] Žalovaný dále poukazuje na množství srážek v měsíci září 2017 v dané oblasti a vyšší hodnoty izotopu kyslíku ve srážkách než u vody užitá k zavlažování vinic v ZD Sedlec.

pokračování

Proto ani nebylo nutné, aby se krajský soud více zabýval tvrzeními stěžovatelky ohledně specifčnosti zavlažování vodou z řeky Dyje. Žalovaný dále uvádí, že také vzorky ze zavlažovaných vinic, vzorky z tržní sítě z týchž vinic z roku 2017 i vzorky z těchto vinic v předchozích a následných letech vyšly v ověřovacím procesu jako vyhovující. Vzorky ze zavlažovaných vinic neobsahují nikterak výjimečné izotopové hodnoty. Pomocí izotopového rozboru a srovnání lze ověřit, zda testované víno pochází z deklarované oblasti, avšak nelze na základě něj v případě zjištění falešného původu přesně určit, z jaké konkrétní oblasti toto víno skutečně pochází. S důkazními návrhy se krajský soud řádně vypořádal. Skutečnost, že stěžovatelka koupila od ZD Sedlec hrozny podle jí předkládaných dokladů, nebyla mezi účastníky sporná.

[14] Žalovaný se ztotožňuje s názorem krajského soudu, že pravidla stanovená v NK č. 555/2008 se nevztahují na vlastní interní databáze tvořené správními orgány jednotlivých členských států. Stěžovatelkou zmiňovaný čl. 91 se týká vzorků, které dotčený správní orgán odebírá pro evropskou databanku. Žalovaný dále uvádí, že vzorky z interní databáze, které by neobstály, se týkají hroznů sklizených na samém začátku a konci období sklizně. Obdobný čas sklizně porovnávaných vín je pro ověření deklarovaného původu zcela zásadní. Žalovaný dále nesouhlasí s tvrzením stěžovatelky, že rok 2017 byl v dané oblasti sušší než rok 2018. Velké množství přijaté srážkové vody způsobilo, že došlo k přepsání izotopových hodnot v hroznech tak, že obdobné izotopové složení obsahovaly hrozny sklizené na přelomu měsíce září a října 2017 v dané oblasti jak na zavlažovaných, tak i nezavlažovaných vinicích. Tomuto jevu však víno odebrané u stěžovatelky pro nadměrně vysoké hodnoty izotopů neodpovídalo.

[15] Žalovaný naopak obecně souhlasí s tvrzením stěžovatelky, že réva s pravidelným příjmem vody se chová jinak než réva s nepravidelným příjmem vody, u které se mohou projevat stresové podmínky. Réva vystavená nepravidelnému příjmu vody však dokáže lépe uzavírat své póry, kterými z ní uniká voda. To způsobuje, že réva ztrácí přijatou vodu pomaleji a že mnohem účinněji koncentruje těžší izotopy kyslíku než zavlažovaná réva. To jen potvrzuje skutečnost, že hrozny ze zavlažovaných vinic obsahují nižší izotopové hodnoty. Tvrzení stěžovatelky, že ZD Sedlec na svých vinicích dodává vodu révě téměř nepřetržitě, podle žalovaného popírá hlavní argumentaci stěžovatelky. Pokud byla révě dodávána voda nepřetržitě, musely by hrozny a víno z nich vyrobené obsahovat nízké izotopové hodnoty. Víno odebrané u stěžovatelky pochází z hroznů, jež dozrávaly v prostředí s deficitem vody.

[16] Závěrem proto žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[17] V podané replice stěžovatelka převážně opakuje argumenty, které uvedla již v kasační stížnosti. K argumentu ohledně nereprezentativnosti vzorků určených pro evropskou databanku za rok 2017 doplňuje, že do tohoto výběru měly být začleněny i vzorky pocházející ze zavlažovaných vinic. Počítá s tím i NK č. 555/2008, které ve své příloze XVIII požaduje u odebíraných vzorků hroznů uvádět datum posledního zavlažování. K tvrzení ohledně nereprezentativnosti interní databáze žalovaného stěžovatelka dodává, že již z preambule NK č. 555/2008 vyplývá, že se stanovenými pravidly mají státní orgány členských států řídit i při vytváření svých interních databází. Nadto ani interní databáze neobsahovala potřebné reprezentativní vzorky. Žalovaným zmíněné dva vzorky

ze zavlažovaných vinic pocházejí z naprosto odlišných vinic (Horní Dunajovice a Vrbovec). Pokud by závlaha neměla žádný vliv na hodnoty izotopů v hroznech, tak by NK č. 555/2008 nepožadovalo zaznamenání informace o původu ze zavlažované vinice a o tom, kdy naposled byly zavlažovány. Stěžovatelka také nesouhlasí s názorem žalovaného, že vinná réva obecně přijímá podzemní vodu pouze minimálně. Podle stěžovatelky réva zejména na nezavlažovaných vinicích podzemní vodu přijímá, což má vliv na její izotopové složení.

[18] Ve svých dalších podáních stěžovatelka i žalovaný opakují některé své argumenty a reagují na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 3. 2023, č. j. 4 As 37/2022 - 109 (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), vydaný v obdobné věci. Stěžovatelka s tímto rozsudkem nesouhlasí s tím, že ona nedisponuje žádnými relevantními informacemi z předmětných databází, a nemůže proto identifikovat jejich konkrétní vady. Vzhledem k pochybení při tvorbě a vedení interní databáze (neboť nesplňovala požadavky NK č. 555/2008) lze důvodně pochybovat i o správnosti postupů při odběru vzorků a vedení evropské databanky. Ta nepostihuje všechna vína v tuzemsku, přičemž právě ona musí pracovat s tím nejširším možným rozsahem izotopů všech hroznů vypěstovaných na území České republiky. Nezpřístupnění alespoň základních údajů o evropské databance stěžovatelku uvrhlo do pozice, v níž její obrana byla prakticky znemožněna. Žalovaný naopak vyslovuje s rozsudkem č. j. 4 As 37/2022 - 109 souhlas. Fakt, že při tvorbě interní databáze nepostupoval podle NK č. 555/2008, nezpochybňuje fyzickou podstatu dat v databázi. Žalovaný dále poukazuje na to, že informace z evropské databanky nelze poskytnout účastníkům řízení, a podrobněji rozvíjí, proč považuje požadavek stěžovatelky na rozšíření rozsahu hodnot referenčního souboru vzorků za tzv. chybu druhého typu.

[19] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[20] Kasační stížnost není důvodná.

[21] Nejvyšší správní soud předem upozorňuje, že se již téměř identickou kasační stížností zabýval v obdobné věci týkající se jednoho ze vzorků vín odebraných v rámci téže kontroly u stěžovatelky a zamítl ji rozsudkem ze dne 15. 3. 2023, č. j. 4 As 37/2022 - 109. Ze závěrů učiněných v předmětném rozsudku Nejvyšší správní soud vychází i v nyní projednávané věci, neboť neshledal důvod se od nich odchýlit.

[22] Nejvyšší správní soud na úvod pro přehlednost shrnuje, že stěžovatelka nijak nezpochybňuje průběh kontroly provedené v její provozovně ani způsob odebrání vzorků vína. Také nerozporuje skutečnost, že žalovaný za účelem kontroly deklarovaného geografického původu vína využil akreditovanou metodu SZPI 4911, jež je k tomuto účelu určena. Konečně stěžovatelka nerozporuje ani výše izotopových hodnot, které byly při laboratorním rozboru ve vzorcích naměřeny (např. izotopový poměr kyslíku 2,79 ‰ u Ryzlinku rýnského, číslo šarže 27417, 3,05 ‰ u Ryzlinku vlašského, číslo šarže 29517, a 1,88 ‰ u Veltlínského zeleného, číslo šarže 26517), ani to, že naměřené hodnoty

pokračování

nestandardně přesahovaly rozmezí hodnot stanovené vzorky z databází žalovaného (pohybující se v mínusových hodnotách ‰ pro izotopový poměr kyslíku).

[23] Stěžovatelka ve své kasační argumentaci vytýká krajskému soudu především nezohlednění důsledků zavlažování vodou z řeky Dyje, jež je aplikováno speciální technikou na vinice ZD Sedlec, kde se nacházejí révy se zvláštním způsobem příjmu vody s ohledem na zdejší specifické půdní podmínky. To vše podle stěžovatelky ve výsledku zapříčinilo, že v odebraném víně byly naměřeny nestandardně vysoké izotopové hodnoty. Nejvyšší správní soud shledal, že použitá argumentace je obdobná s tou, jíž stěžovatelka použila již v řízení o žalobě. Úlohou kasačního přezkumu není opakovat již jednou vyřčené, přičemž krajský soud ve svém rozsudku detailně popsal, co vše ho vedlo k názoru, že v žádném případě nemohly být v důsledku závlahy vodou z řeky Dyje u odebraného vína naměřeny tak vysoké izotopové hodnoty. V podrobnostech Nejvyšší správní soud odkazuje na odstavce 69 - 73 napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud s argumentací i výsledným závěrem krajského soudu souhlasí, jelikož všechny zásadní skutečnosti vyplývající ze spisového materiálu potvrzují teze žalovaného a naopak zásadně odporují tvrzení stěžovatelky, a to i ty, které krajský soud ve svém rozsudku nezmínil.

[24] Krajský soud ve svém rozsudku v části posouzení věci nezmínil, že podle spisového materiálu z hroznů ze zavlažovaných vinic ZD Sedlec bylo vyrobeno víno s označením Ryzlink rýnský, číslo šarže 27417, pouze z 38 %, víno s označením Veltlínské zelené, číslo šarže 26517, z 85 % a víno s označením Ryzlink vlašský, číslo šarže 29517, vůbec. Kromě těchto vín přitom žalovaný při kontrole odebral také víno odrůdy Tramín červený z roku 2017 s deklarovaným původem vinařská oblast Morava, jež mělo být vyrobeno z hroznů ze zavlažovaných vinic ZD Sedlec z 65 %, přičemž i toto víno bylo po absolvování ověřovacího procesu vyhodnoceno jako nevyhovující z hlediska geografického původu. Nejvyšší správní soud uznává, že nemá pro posuzování izotopového složení vína odbornou způsobilost, nicméně z logiky věci vyplývá, že s ohledem na vyšší podíl obsahu hroznů ze zavlažovaných vinic ZD Sedlec by v případě pravdivosti tvrzení stěžovatelky o specifičnosti vína ze zdejších zavlažovaných vinic mělo platit, že odebraná vína Veltlínské zelené a Tramín červený budou obsahovat vyšší izotopové hodnoty než například Ryzlink rýnský (izotopový poměr kyslíku 2,79 ‰). Zároveň by mělo platit, že ve víně Ryzlink vlašský nebudou zjištěny žádné nestandardní izotopové hodnoty, když z předmětných zavlažovaných vinic vůbec nepochází. Avšak nic z tohoto zjištěno nebylo. V případě vín Veltlínské zelené a Tramín červený byly zjištěny nižší izotopové hodnoty (izotopový poměr kyslíku 1,88 ‰, resp. 2,60 ‰) a naopak víno Ryzlink vlašský obsahovalo ještě vyšší izotopové hodnoty (izotopový poměr kyslíku 3,05 ‰) než Ryzlink rýnský. I tato skutečnost podle Nejvyššího správního soudu nasvědčuje správnosti závěru krajského soudu, že v případě tvrzení stěžovatelky ohledně specifičnosti vín ze zavlažovaných vinic ZD Sedlec se jedná jen o nepodloženou domněnku. Nejvyšší správní soud proto považuje kasační argumentaci týkající se specifičnosti místních půdních podmínek, specifičnosti techniky zavlažování, specifičnosti vody z řeky Dyje užívané pro zavlažování a specifičnosti způsobu příjmu vody zdejší révou za nedůvodnou. Stejně tak je nepodstatné se dále zabývat tím, zda v dané oblasti spadlo v roce 2017 více nebo méně srážek než v roce 2018.

[25] K námitce nereprezentativnosti srovnávacích databází v důsledku absence vzorků ze zavlažovaných vinic Nejvyšší správní soud uvádí, že se i zde ztotožňuje s krajským

soudem, podle kterého žalovaný v řízení řádně prokázal, že jeho databáze jsou dostatečně reprezentativní, a to i pro ověřování vzorků vín pocházejících ze zavlažovaných vinic. Žalovaný za tímto účelem (a také za účelem vyvrácení tvrzení stěžovatelky ohledně vlivu zavlažování vodou z řeky Dyje) provedl řadu srovnání a potvrdil, že zařazování vín ze zavlažovaných vinic do databází nikterak zásadně nerozšiřuje izotopové rozmezí stanovené reprezentativním počtem vín z nezavlažovaných vinic. Příloha XVII NK č. 555/2008 ukládá České republice, aby pro sestavení evropské databanky pro každý rok odebrala dvacet vzorků z tuzemských hroznů. Podle přílohy XVIII (část I. bod 6) má být přitom při odběru hroznů zaznamenáno datum posledního zavlažování, pokud se jedná o zavlažovanou vinici. Z tohoto ustanovení a ani z čl. 88 odst. 5, který na tuto přílohu odkazuje, však nevyplývá, že členský stát musí do srovnávacích databází odebírat hrozny ze zavlažovaných vinic. Nelze proto souhlasit s tvrzením stěžovatelky, že srovnávací databáze jsou kvůli absenci vzorků ze zavlažovaných vinic nerepresentativní. Skutečnost, že stěžovatelka nemá přístup k údajům z databází, proto na věci nemůže nic změnit. Její tvrzení, že databáze neobsahují vzorek ze zavlažovaných vinic z oblasti Moravy, přímo potvrdil sám žalovaný. Pro prokazování tohoto tvrzení proto ani nebyl nutný přístup k dalším informacím z databází.

[26] K tvrzení stěžovatelky, že žalovaný musí v případě zjištění falešného údaje o původu vína uvést, z jaké oblasti skutečně pochází, Nejvyšší správní soud uvádí, že tuto povinnost žalovanému neukládá žádný právní předpis. Není tedy povinností žalovaného při prověřování původu vína toto za výrobce určovat a není to ani úkolem metody SZPI 4911. Touto metodou se Nejvyšší správní soud již při své činnosti zabýval, a to v rozsudku ze dne 18. 1. 2018, č. j. 9 As 59/2017-52, kde uvedl, že „[t]estem geografického původu nemá být zjištěno, odkud vzorek přesně pochází (z jaké země či oblasti).“ Na uvedeném setrvává Nejvyšší správní soud i nyní, a proto je příslušná kasační námitka nedůvodná.

[27] Podle § 14a odst. 1 ZVV *příjemce nebaleného vína, vinných hroznů čerstvých, jiných než stolní hrozny, moštu, rektifikovaného moštového koncentrátu nebo rmutu přepraveného z jiného členského státu Evropské unie nebo ze třetí země, oznámí bezprostředně po jejich příchodu do prvního místa dodání na území České republiky, nejpozději však do 12 hodin po tomto příchodu, jejich množství a údaje podle odstavce 2 Ústavu prostřednictvím Registru.*

[28] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že vůbec nemohla disponovat zahraničními hrozny na výrobu odebraného vína, o čemž by měl mít žalovaný s ohledem na § 14a ZVV povědomí. K tomuto tvrzení navíc stěžovatelka u krajského soudu uplatnila důkazní návrhy, které však krajský soud zamítl. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že předmětná právní úprava nijak nevylučuje, že stěžovatelka mohla disponovat hrozny ze zahraničí. Jak žalovaný ve svém vyjádření uvedl, předmětné ustanovení je účinné od 1. 4. 2017 a nevztahuje se na nákup zahraničních hroznů v rámci České republiky. Pomine-li Nejvyšší správní soud možnost dovozu hroznů před uvedeným datem účinnosti, mohla stěžovatelka zahraniční hrozny (i nevědomě) koupit od obchodníka v České republice. Soud nemůže vyloučit ani možnost, že některý z tuzemských příjemců hroznů ze zahraničí nedodržel pravidlo stanovené v § 14a ZVV a poté vydával dovezené hrozny za tuzemské, což následně vedlo k tomu, že z takových hroznů bylo vyrobeno víno odebrané u stěžovatelky. Ta se tedy k zahraničním hroznům mohla dostat i navzdory předmětnému pravidlu bez vědomí žalovaného. Podle Nejvyššího správního soudu navíc nelze možnost disponovat

pokračování

zahraníčními hrozny reálně vyloučit žádným tvrzením a ani důkazním prostředkem. Proto shledal správným postup krajského soudu, který předmětné důkazní návrhy vyhodnotil jako nadbytečné a za daným účelem je zamítl provést. Uvedená kasační argumentace je tedy podle Nejvyššího správního soudu také nedůvodná.

[29] Stěžovatelka dále rozporovala reprezentativnost interní databáze žalovaného pro srovnání s odebraným vínem také s ohledem na to, že tato databáze nebyla vytvořena v souladu s pravidly stanovenými NK č. 555/2008, neboť žalovaný vzorky pro databázi neodebíral v předepsaném množství nejméně 10 kg hroznů a nezaznamenával do protokolu o odběru hroznů ani povinný údaj o povětrnostních podmínkách před sklizní. Stěžovatelka uvedla, že nesouhlasí s názorem krajského soudu, podle kterého žalovaný předmětné povinnosti neměl, jelikož se zmíněný evropský předpis na interní databáze nevztahuje.

[30] Nejvyšší správní soud při hodnocení této námitky nejprve přistoupil k vyjasnění, zda se vůbec pravidla stanovená v NK č. 555/2008 měla uplatnit i při vytváření interní databáze žalovaného pro rok 2017, tj. nejen při vytváření evropské databanky pro rok 2017 (do které Česká republika každý rok dodává dvacet vzorků). Krajský soud svůj názor o nepoužití předmětného evropského předpisu na interní databázi nijak podrobněji ve svém rozsudku neodůvodnil, pouze stručně konstatoval daný závěr (odstavec 82). Žalovaný pak ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se čl. 91 NK č. 555/2008, na nějž se stěžovatelka odvolává, na obstarávání vzorků pro interní databázi nevztahuje, přičemž se vztahuje pouze na odebírání vzorků za členský stát pro evropskou databanku.

[31] Podle Čl. 88 odst. 1 NK č. 555/2008 (kapitola III) *členské státy zajistí odběr, ošetření a zpracování vzorků čerstvých hroznů na víno pro založení databanky analytických hodnot v souladu s pokyny uvedenými v příloze XVI.*

[32] Podle Čl. 91 NK č. 555/2008 (kapitola III) *členské státy zajistí, aby byly výsledky izotopového rozboru v jejich vlastních databankách získávány rozбором vzorků odebraných a zpracovaných v souladu s ustanoveními této kapitoly.*

[33] Nejvyšší správní soud nemůže s názorem krajského soudu a žalovaného souhlasit, jelikož shledal, že již čl. 88 odst. 1 NK č. 555/2008 jasně ukládá členským státům, aby vzorky pro evropskou databanku obstarávala podle pokynů stanovených v příloze XVI. Nemělo by proto žádný smysl dané pravidlo duplicitně zakotvit i v čl. 91. Ten se proto logicky musí vztahovat na vlastní databanku tvořenou členským státem, přičemž v případě České republiky ji tvoří žalovaný, který ji označuje jako interní databázi. Jelikož vlastní databáze, respektive vzorky z ní, se rovněž používají při metodě SZPI 4911 k ověření deklarovaného původu vína, je opodstatněné, že předmětný evropský předpis požaduje obě databáze tvořit ze vzorků získaných totožným způsobem. Z uvedeného závěru ve spojení s obsahem příloh XVI a XVIII NK č. 555/2008 vyplývá, že žalovaný měl při tvoření interní databáze pro rok 2017 odebírat vzorky o hmotnosti 10 kg hroznů a zaznamenávat údaje o povětrnostních podmínkách před sklizní, resp. údaje o srážkách v deseti dnech před sklizní.

[34] Co se týká namítané nereprezentativnosti srovnání s interní databází pro rok 2017, k tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že i přes výše uvedené předmětnou námitku důvodnou

neshledal, a to z následujících důvodů. V první řadě protokol ze dne 3. 10. 2018, č. P991-71343/18, jenž zachycuje, že žalovaný odebral pro svou interní databázi vzorek pouze o hmotnosti 5 kg hroznů a že zaznamenal údaje o srážkách pouze v předcházejícím dni, se zcela zřejmě s ohledem na datum odběru netýká interní databáze sestavené pro rok 2017, ale 2018, se kterou testované víno srovnáváno nebylo. Spisový materiál tedy neobsahuje žádný přímý důkaz o nedodržování povinností žalovaným při vytváření interní databáze pro rok 2017, která je v nyní řešeném případě relevantní, a už vůbec ne při odběru vzorků pro evropskou databanku.

[35] Dále, i když se dá podle Nejvyššího správního soudu s ohledem na příslušnou argumentaci žalovaného předpokládat, že při tvorbě interní databáze nedodržoval všechna stanovená pravidla i v jiných letech, nelze na základě toho dovodit, jak naznačuje stěžovatelka, že interní databáze pro rok 2017 byla pro srovnání s odebraným vínem nepoužitelná. Jak bylo v průběhu tohoto případu srozumitelně vysvětleno, žalovaný s vybranými vzorky z interní databáze pracuje až v druhé fázi procesu ověřování deklarovaného původu podle příslušné metody, a to za účelem potvrzení zjištění získaných při porovnání testovaného vína v první fázi se vzorky pro evropskou databanku, aby ještě zvýšil pravděpodobnost správnosti konečného výsledku. V případě vína stěžovatelky se nejednalo o hraniční případ, kdy by se testované víno odchylovalo pouze nepatrně od stanoveného izotopového rozmezí, nýbrž se odchylovalo naprosto zásadním způsobem, přičemž všechna další srovnání, která v souvislosti s tímto případem žalovaný provedl, stanovenému izotopovému rozmezí odpovídala. S ohledem na tuto skutečnost a na obsah celého spisového materiálu je proto Nejvyšší správní soud přesvědčen, že žalovaný na základě provedeného procesu ověření deklarovaného původu testovaného vína dospěl ke správnému výsledku, tj. že deklarovaný původ vína neodpovídá skutečnosti.

[36] Za důkaz pochybení žalovaného při odběru vzorků pro databáze nemůže být považována skutečnost, že rozptyl hodnot izotopů u vín v interní databázi jako celku je širší než u vín v evropské databance. Žalovaný přesvědčivě vysvětlil, že zhruba měsíční období před sklizní má nejvýznamnější vliv na izotopové složení hroznů, a proto by měla být v konkrétním případě porovnávána vína z hroznů sbíraných v relativně krátkém časovém úseku. Pokud tedy interní databáze obsahuje oproti evropské databance také vzorky z mnohem dříve (od půlky srpna) sbíraných hroznů pro výrobu burčáku, je logické, že v souhrnu obsahuje vzorky s větším rozptylem hodnot izotopů. Tyto vzorky, které evropská databanka neobsahuje, ovšem nejsou pro ověřování původu vína z hroznů sbíraných na přelomu září a října relevantní. K žádnému rozporu mezi databázemi zde proto nedochází.

[37] Z uvedených závěrů přitom neplyne obrácení důkazního břemene při přijímání opatření na základě provedené kontroly, jak tvrdí stěžovatelka. Žalovaný své důkazní břemeno unesl na základě odebraných vzorků, jejich laboratorního rozboru a provedením srovnání pomocí akreditované metody SZPI 4911. Výše uvedené závěry pouze znamenají, že žalovaný nemusí dále prokazovat validitu použité metody (potažmo její soulad s aktuálním vědeckým poznáním), neboť ta byla osvědčena v rámci procesu akreditace. Nelze ji (potažmo kroky vedoucí k vytváření databáze, kterou metoda využívá) proto zpochybňovat na základě pouhých domněnek.

pokračování

[38] Ke kasační námitce týkající se skutečnosti, že v interní databázi žalovaného se nacházejí vzorky, které by rovněž neobstály z hlediska deklarovaného geografického původu při porovnání se vzorky, se kterými bylo porovnáváno víno odebrané u stěžovatelky, pak Nejvyšší správní soud uvádí následující. Uvedenou námitku stěžovatelka vznesla již před krajským soudem, který se s ní řádně vypořádal v odstavci 81 napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud shledal, že žalovaný v průběhu sporu přesvědčivě vysvětlil, proč jeho interní databáze předmětné vzorky vín obsahuje i proč tyto vzorky nepoužil pro ověření geografického původu vína odebraného u stěžovatelky (z důvodu odlišného období sklizně, které je pro izotopové složení hroznů zásadní). Podle všeho bylo účelem předmětné námitky rovněž zpochybnit reprezentativnost srovnání s interní databází žalovaného, avšak k tomu podle Nejvyššího správního soudu nedošlo, a proto je i tato námitka nedůvodná.

[39] Lze tedy shrnout, že krajský soud posoudil věc až na jeden zmíněný aspekt správně, přičemž nebyl shledán důvod pro zrušení jeho rozsudku. Nejvyšší správní soud totiž shledal, že nosné důvody napadeného rozsudku v převážné míře obstojí a postačí odůvodnění napadeného rozsudku korigovat tímto rozhodnutím.

[40] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[41] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení : Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 8. března 2024

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu